

Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΤΟΝ ΠΟΛΕΜΟ ΤΟΥ 1940.

Μία εργασία στο μάθημα των αρχαίων ελληνικών .

Σχ. Έτος 2011-2012.

Μία εργασία των μαθητών

Σακαλής Γιώργος

Πατή Μαρία-Ελένη

Παναγιωτοπούλου Παναγιώτα-Ειρήνη

Πορφύρης Μιλτιάδης

Παναγιώτης Χαράλαμπος

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- Οι γυναίκες στον πόλεμο του 1940. (γενικά)
- Παρόμοιες πράξεις σε άλλες χώρες
- Ηρωικές μορφές στον πόλεμο του 1940
- Λοιπές πληροφορίες

Οι γυναίκες στον πόλεμο του 1940 (γενικά)

Όπως ξέρουμε στον πόλεμο του 1940 εναντίον των Ιταλών εκτός από τους Έλληνες άνδρες στρατιώτες πολέμησαν με ίση ανδρεία και τόλμη και γυναίκες . Συγκεκριμένα είναι αξιοθαύμαστος ο τρόπος που ανταποκρίθηκαν οι γυναίκες εκείνης της εποχής στο κάλεσμα της πατρίδας . Στον πόλεμο του 1940, στην κατοχή και στην αντίσταση αγωνίστηκε μεγάλος αριθμός Ελληνίδων. Ολόκληρη στρατιά γυναικών πρόσφερε τις σωματικές, πνευματικές και ηθικές δυνάμεις της. Στο εσωτερικό της χώρας μας, στα μέτωπα του πολέμου 1940-41, αλλά και στη διάρκεια της κατοχής και της εθνικής αντίστασης, στάθηκε ηρωικά δίπλα στους άνδρες πολεμιστές μας, βοηθώντας τους αγωνιζόμενοι μέχρι θανάτου για την ελευθερία της πατρίδας. Αποδείχθηκε γνήσια απόγονος των αρχαίων προγόνων της και επάξια απέκτησε τα δικαιώματα που έχουν σήμερα οι γυναίκες όλων των πολιτισμένων κρατών του κόσμου. Η συμμετοχή της Ελληνίδας στον ελληνοϊταλικό πόλεμο του 1940, την κατοχή και την αντίσταση στάθηκε καταλυτική για την αίσια έκβαση της εθνικής θριαμβευτικής πορείας. Με την είσοδο της Ελλάδας στον πόλεμο του 1940, οι Ελληνίδες προσαρμόστηκαν στις δύσκολες συνθήκες που αντιμετώπιζε η χώρα. Είναι αξιοθαύμαστος ο τρόπος που ανταποκρίθηκαν εκείνες οι γυναίκες στο κάλεσμα της πατρίδας . Γιατί ήταν γυναίκες που βρίσκονταν σε μειονεκτική θέση σε σχέση με τους άντρες από άποψη κοινωνικής και πολιτειακής δικαιοσύνης, αφού στερούνταν του δικαιώματος της ψήφου. Ήταν γυναίκες που δεν είχαν αναπτύξει την ψυχολογία της αντίστασης αλλά της υποταγής. Η συμβολή τους ήταν μεγάλη και πολύτιμη. Ένας στρατός απροετοίμαστος για πόλεμο, χωρίς κατάλληλο οπλισμό βρήκε την Ελληνίδα της υπαίθρου αλλά και τη γυναίκα της πόλης θερμό υποστηρικτή, που ανταποκρίθηκε με πάθος για την ελευθερία. Μαζί με τους άντρες δόθηκαν στον αγώνα ολόψυχα. Ξύπνησε μέσα στις ψυχές όλων το χρέος να διαφυλάξουν τη γη που τους παρέδωσαν οι πρόγονοι με τόσους αγώνες.

Τότε στις δύσκολες στιγμές του έθνους μας η Ελληνίδα πρόσφερε πολλά. Αφοσιώθηκε στον μεγάλο αγώνα με ψυχή και σώμα κατά τη διάρκεια του Ελληνοϊταλικού πολέμου στην Πίνδο. Βοήθησε όχι μόνο κουβαλώντας πυρομαχικά κάτω από αντίξοες καιρικές συνθήκες σε απάτητα απροσπέλαστα μέρη, σε χαράδρες, μονοπάτια και γκρεμούς αλλά παρέχοντας συγχρόνως στους φαντάρους μας τρόφιμα, ρούχα, κουβέρτες αλλά και κουράγιο. Συγκεκριμένα στα μετόπισθεν οι γυναίκες αντικατέστησαν τους άντρες που είχαν επιστρατευθεί και έπλεκαν ασταμάτητα μάλλινα ρούχα για τις ανάγκες του στρατού. Πολλές νέες κοπέλες εγγράφονταν εθελόντριες στον Ελληνικό Ερυθρό σταυρό και γίνονταν νοσοκόμες. Άλλες που βρίσκονταν κοντά στην πρώτη γραμμή, μετέφεραν πυρομαχικά στους στρατιώτες κάτω από σκληρές καιρικές συνθήκες. Με αυτές τους τις πράξεις προκάλεσαν τον παγκόσμιο θαυμασμό καθώς θεωρούνταν αδιανόητο για εκείνη την εποχή οι γυναίκες να είναι ικανές να ανταπεξέλθουν στις δυσκολίες του πολέμου και την αντιξοότητα των καιρικών συνθηκών . Οι γυναίκες των πόλεων και των χωριών επωμίστηκαν τη φροντίδα και την προφύλαξη των αντρών από τα κρυοπαγήματα. Οι Ελληνίδες νοσοκόμες εργάστηκαν με ηρωισμό και αφοσίωση, πολλές μάλιστα από αυτές βρήκαν το θάνατο κατά τη διάρκεια των βομβαρδισμών των νοσοκομείων και πλοίων που μετέφεραν τραυματίες. Πολλές ευκατάστατες γυναίκες έδωσαν χρήματα και κοσμήματα για την ενίσχυση του αγώνα. Άλλες παραχώρησαν ή μίσθωσαν καράβια και τα έθεσαν στην υπηρεσία του αγωνιζόμενου λαού. Γυναίκες μορφωμένες έγραφαν επιστολές-εκκλήσεις προς τις γυναίκες της Ευρώπης και της Αμερικής, με τις οποίες διεκτραγωδούσαν τα δεινά των αγωνιζόμενων και ζητούσαν βοήθεια. Οι εκκλήσεις αυτές είχαν βαθιά απήχηση στο εξωτερικό.

Ακόμη ιδιαίτερη αναφορά μπορεί και να γίνει σε επιμέρους περιοχές όπου οι γυναίκες έπαιξαν πολύ σημαντικό ρόλο στις πολεμικές επιχειρήσεις . Ιδιαίτερη συμμετοχή και τιτάνια προσπάθεια κατέβαλλαν οι Φλωρινιώτισσες εθελόντριες νοσοκόμες, οι οποίες τιμώνται σήμερα. Με την κήρυξη του

πολέμου πρόσφεραν τις υπηρεσίες τους, άφοβα, με ισχυρή πίστη στη νίκη, γεμάτες καλοσύνη και συμπόνια στους αγωνιζόμενους στρατιώτες μας. Είκοσι γενναίες Φλωρινιώτισσες νοσοκόμες επάνδρωσαν άμεσα τα νεοσυσταθέντα στρατιωτικά νοσοκομεία και περιέθαλψαν τους πρώτους τραυματίες του μετώπου. Εμφορούμενες από εθνικό παλμό και υψηλό αίσθημα ευθύνης δεν κλονίστηκαν από τους αδιάκοπους συναγερμούς και τους ανηλεείς βομβαρδισμούς. Συνέχιζαν ακατάβλητες με ευαισθησία και ευσυνειδησία να συμπαραστέκονται στους πληγωμένους και ταλαιπωρημένους πολεμιστές . Η ψυχική αντοχή και το ηρωικό τους φρόνημα αποδείχθηκε από το γεγονός ότι δεν παρείχαν τις υπηρεσίες τους μόνο στο τοπικό νοσοκομείο. Πολλές ακολούθησαν με θάρρος και αυταπάρνηση τις μετασταθμεύσεις του 1ου στρατιωτικού νοσοκομείου σε διάφορες πόλεις, όπως στην Κορυτσά, στα Βασιλικά, στα Γιάννενα και αλλού, μέχρι το τέλος του πολέμου. Η αλτρουιστική προσφορά τους αναγνωρίστηκε από τον Ερυθρό Σταυρό και την πολιτεία που τίμησαν με ανώτατες διακρίσεις αυτές τις νοσοκόμες .

Όμως μεγάλη σημασία έχει η συμμετοχή της γυναίκας στο μέτωπο της αντίστασης κατά την περίοδο μεταξύ **1942-1944**. Οι γυναίκες στην αντίσταση έπαιξαν σημαντικό και δραστήριο ρόλο. Χωρίς τη μαζική συμμετοχή και τις μεγάλες θυσίες των Ελληνίδων θα ήταν κυριολεκτικά αδύνατο να πάρει η αντίσταση την έκταση και το βάθος που πήρε, να γίνει το καθολικό κίνημα, αγώνας των Ελλήνων για την εθνική απελευθέρωση. Τη συναντάμε σαν αγωνίστρια και καπετάνισσα ακόμη. Οι γυναίκες των χωριών έτρεφαν, φρόντιζαν και συντηρούσαν τους αντάρτες. Λειτουργούσαν ως σύνδεσμοι ανάμεσα στο αντάρτικο και στο χωριό, ειδοποιούσαν για τις κινήσεις του εχθρού, φυλάγανε σκοπιά. Υπάρχουν μαρτυρίες για συμμετοχή αρκετών γυναικών σε ένοπλα αντάρτικα τμήματα. Η δραστηριότητα αυτή επέφερε την αναγνώριση και την εκτίμηση προς την προσφορά τους.

Στην ελεύθερη Ελλάδα αρκετές γυναίκες περιόδευαν στην ύπαιθρο και με τους λόγους τους αφύπνιζαν τους κατοίκους ή οργάνωναν την αντίσταση. Περπατούσαν μέσα στα βουνά μόνες -νύχτα ή μέρα- για τις ανάγκες του αγώνα. Προαιώνιοι φόβοι και προκαταλήψεις λησμονήθηκαν. Απολάμβαναν σεβασμό και αναγνώριση για το έργο τους. Αποδεικνύονταν εξαιρετικά ικανές να διαφεύγουν από τα μπλόκα, να μεταφέρουν όπλα και πυρομαχικά, παράνομες εφημερίδες ή σημειώματα και να θυσιάζονται για τα ιδανικά και τις δίκαιες πεποιθήσεις τους .

Ως στατιστικό στοιχείο μπορούμε να αναφέρουμε ακόμη ότι σύνολο των 3.000.000 μελών της Αντίστασης τα 1.740.000 ήταν γυναίκες και στις 600.000 μέλη της ΕΠΟΝ τα μισά ήσαν κορίτσια. Μια πρόχειρη στατιστική ανεβάζει σε 1.352 τις εκτελεσμένες, κρεμασμένες και χαμένες Ελληνίδες στην Κατοχή.

Παρόμοιες πράξεις σε άλλες χώρες

Όμως εκτός από τις Ελληνίδες πολεμίστριες που βοήθησαν με τη δράση τους στον πόλεμο αντίστοιχες πράξεις υπήρχαν και στο εξωτερικό .

- **Μεγάλη Βρετανία :**

Στη Μεγάλη Βρετανία 2.000.000 γυναίκες (διπλάσιες από όσες χρησιμοποιήθηκαν στον 1ο Π.Π.), εργάστηκαν στη βιομηχανία παραγωγής πολεμοφοδίων, πλοίων, αεροπλάνων, τανκς, επιστημονικών οργάνων, χημικών ουσιών, εκρηκτικών υλών κ.ά. Η Εθελοντική Υπηρεσία Γυναικών (E.Y.G), με 1.000.000 μέλη, φρόντιζε να προσφέρει βοήθεια κατά τις αεροπορικές επιδρομές και τα μέλη της εργάζονταν σαν οδηγοί ασθενοφόρων ή σαν πυροσβέστριες.

Μια επίσημη έκδοση της εποχής του πολέμου περιγράφει τη σημασία που είχε για μια γυναίκα το να ανήκει στην Εθελοντική Υπηρεσία Γυναικών (E.Y.G). Μερικές φορές αυτές οι γυναίκες φορούσαν στολή, άλλες φόρμα και άλλοτε ένα πράσινο περιβραχιόνιο πάνω από τη φόρμα της κουζίνας.

Στους ώμους αυτού του εκατομμυρίου των γυναικών, των οποίων τα οικιακά καθήκοντα δεν τους επέτρεπαν πλήρη απασχόληση σε πολεμικές εργασίες, στηριζόταν ένα μεγάλο μέρος από το φορτίο των υπηρεσιών που έπρεπε να παρασχεθούν ύστερα από αεροπορικές επιδρομές. Οι γυναίκες όμως συνέβαλαν πολύ περισσότερα από το να συμπληρώνουν τα κενά του εσωτερικού μετώπου: Το Δεκέμβριο του 1941, για πρώτη φορά, γυναίκες ανύπαντρες και άτεκνες χήρες, ηλικίας κάτω των 30 ετών, υποχρεώθηκαν να υπηρετήσουν στη Βοηθητική Υπηρεσία Εδάφους (A.T.S), στη Ναυτική Υπηρεσία Εφέδρων Γυναικών (W.R.N.S) και στη Βοηθητική Αεροπορία Γυναικών (W.A.A.F). Η Βοηθητική Υπηρεσία Εδάφους ήταν η πολυπληθέστερη και έφθασε να αριθμεί 216.000 μέλη. Οι γυναίκες μέλη απέκτησαν φήμη οδηγώντας κάθε είδους όχημα, ακόμα και φορτηγά 10 τόνων. Κατά τη μάχη της Αγγλίας μάλιστα οδήγησαν φορτηγά που κουβαλούσαν μη εκραγείσες εχθρικές βόμβες. Κατά το τέλος δε του πολέμου 4.000 γυναίκες της Βοηθητικής αεροπορίας Γυναικών είχαν λάβει μέρος σε επιχειρήσεις ραντάρ, επιτρέποντας σε άνδρες να αναλάβουν μάχιμη υπηρεσία. Αξίζει να σημειωθεί ότι γυναίκα Αξιωματικός, ειδική στην ερμηνεία από αέρος φωτογραφιών, παρατήρησε πρώτη ασυνήθιστες λεπτομέρειες σε φωτογραφίες που πάρθηκαν τον Μάιο του 1943 πάνω από το Πεενεμίντε της Γερμανίας. Διαπιστώθηκε τότε ότι επρόκειτο για βάση εκτοξεύσεως ιπταμένων βομβών.

- **Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής (Η.Π.Α.)**

Στις Η.Π.Α η συμμετοχή των γυναικών στις ένοπλες δυνάμεις ήταν εμφανής από την εποχή του 1ου Π.Π. Οι Αμερικανίδες που κατά το Δεύτερο Παγκόσμιο πόλεμο υπηρετούσαν στις ένοπλες δυνάμεις ήταν περισσότερες από 200.000.

Ανάλογη ήταν και η συνεισφορά του γυναικείου φύλου και στη Ρωσία. Τη στιγμή που σχεδόν όλοι οι σωματικά ικανοί άνδρες είχαν στρατευθεί στον αγώνα εναντίον του εχθρού, οι γυναίκες πήραν τη θέση των ανδρών στα χωράφια και σε αυτές ακόμα τις βαρύτερες βιομηχανικές απασχολήσεις. Δεν υπήρχαν μεν γυναικείες μονάδες στο Ερυθρό Στρατό, παρόλα αυτά όμως εκπαιδεύονταν σαν έφεδροι, κι αφού πίσω από τις γραμμές του εχθρού παρέμειναν πια λίγοι άνδρες, υπήρχαν πολλές κοπέλες, συχνά κάτω των 20 ετών, που πολέμησαν με τους Παρτιζάνους και έδιναν τον ίδιο όρκο θυσίας με αυτούς που ανέφερε: « Για τις καμένες πολιτείες και τα χωριά, για το θάνατο των γυναικών και των παιδιών μας, για τα βασανιστήρια, τη βία και τον εξευτελισμό στα οποία υποβάλλεται ο λαός μας, ορκίζομαι να εκδικηθώ τον εχθρό σκληρά, ακούραστα και δίχως έλεος. Ορκίζομαι να χαθώ καλύτερα σε άγριο αγώνα με τον εχθρό παρά να παραδοθώ στη ναζιστική σκλαβιά.»

Ηρωικές μορφές στον πόλεμο του 1940

Όπως γίνεται κατανοητό είναι δύσκολο να ξεχωρίσουμε τη συνεισφορά μίας μόνο γυναίκας , αλλά υπάρχουν κάποια παραδείγματα γυναικών που είχαν μεγάλη συνεισφορά στον αγώνα .

Μια από τις πολλές ηρωικές μορφές που ανέδειξε η αντίσταση στα χρόνια της Κατοχής ήταν η Λέλα Καραγιάννη. Γεννήθηκε στη Λίμνη Ευβοίας το 1899 και ήταν κόρη του Αθανάσιου Μινόπουλου και της Σοφίας Μπούμπουλη. Παντρεύτηκε τον φαρμακέμπορο Νικόλαο Καραγιάννη στην Αθήνα, με τον οποίο απέκτησε επτά παιδιά.

Από τον Μάιο του 1941, συγκρότησε αντιστασιακή ομάδα και άρχισε τον αγώνα ενάντια στον κατακτητή. Ανακοίνωσε την απόφαση της στην οικογένειά της, της οποίας και τα μέλη ως ιδρυτές αποτέλεσαν τα πρώτα στελέχη: ο σύζυγός της Νικόλαος και τα παιδιά τους. Με κέντρο ένα σπίτι στην οδό Φυλής και το φαρμακείο του άντρα της στην Πατησίων, οργάνωσε ολόκληρο δίκτυο απόκρυψης, περίθαλψης και φυγάδευσης στρατιωτών οι οποίοι είχαν ξεφύγει από την αιχμαλωσία. Περιέθαλπε Έλληνες φαντάρους που επέστρεφαν από το μέτωπο και περίπου 140 συμμάχους ενώ νοίκιαζε τρία σπίτια στα οποία τους έκρυβε. Αργότερα, με κέντρο την Μονή του Αγίου Ιερόθεου στα Μέγαρα, συγκρότησε την παράνομη οργάνωση "Μπουμπουλίνα" η οποία είχε χαρακτήρα κατασκοπευτικό και στην οποία συμμετείχαν 140 πατριώτες, άνδρες και γυναίκες. Με την οργάνωση αυτή πέτυχε τη συλλογή πληροφοριών με άκρα μυστικότητα από το αρχηγείο των Γερμανών, από το Ναυαρχείο, την μυστική αστυνομία και το Ιταλικό φρουραρχείο. Η κ. Καραγιάννη είχε στήσει ολόκληρο δίκτυο πληροφοριών, χάρη στη συνεργασία της με το Στρατηγείο της Μέσης Ανατολής, τον Αρχηγό της Αστυνομίας Άγγελο Έβερτ καθώς και διάφορους αντιφασίστες και αντιναζιστές που υπηρετούσαν μέσα στις υπηρεσίες των στρατευμάτων των κατακτητών. Εξαιτίας της δράσης της βυθίστηκαν πολλά πλοία, ανατινάχτηκε το αεροδρόμιο του Τατοΐου και πυρπολήθηκαν αποθέματα βενζίνης και πυρομαχικών. Κατόρθωσε επίσης να οργανώσει αποδράσεις από το στρατόπεδο Άγγλων αιχμαλώτων της Κοκκινιάς, τους οποίους φυγάδευσε στη Μέση Ανατολή. Στις 23 Οκτωβρίου 1941 συνελήφθη για πρώτη φορά, ύστερα όμως από κράτηση οκτώ μηνών απελευθερώθηκε και συνέχισε τον αγώνα. Το 1944 αναγκάστηκε να εισαχθεί στο Νοσοκομείο του Ερυθρού Σταυρού και τον Ιούνιο του ίδιου έτους οι Γερμανικές υπηρεσίες έχοντας πληροφορηθεί τη δράση της, ετοιμάστηκαν να τη συλλάβουν. Εκείνη, έως τη σύλληψή της στις 11 Ιουλίου του 1944 ειδοποίησε τα παιδιά της και όσους περισσότερους συνεργάτες της κατόρθωσε. Μετά τη σύλληψη της μεταφέρθηκε αμέσως στην οδό Μέρλιν όπου και υπέστη πρωτοφανή βασανιστήρια προκειμένου να ομολογήσει, κάτι που δε συνέβη ποτέ. Τα χαράματα της 8ης Σεπτεμβρίου 1944, οδηγήθηκε μαζί με εξήντα γενναίους άνδρες και γυναίκες πατριώτες στο Δαφνί, όπου εκτελέστηκε ψάλλοντας τον Εθνικό Ύμνο, εμψυχώνοντας έως την τελευταία στιγμή τους μελλοθάνατους.

Περιλάλητη είναι η ιστορία της 17χρονης Ηρώς Κωνσταντοπούλου. Η Ηρώ γεννήθηκε από Σπαρτιάτες γονείς στις 16 Ιουλίου 1927 και ζούσε στην Αθήνα. Ήταν μαθήτρια Γυμνασίου και οργανωμένη στην ΕΠΟΝ, όπου είχε αναπτύξει έντονη απελευθερωτική δράση, παρά το νεαρό της ηλικίας της. Μιλούσε τέσσερις γλώσσες και όταν τη βασάνιζαν οι χιτλερικοί στους μαστίγωνε στη γλώσσα τους. Τη συνέλαβαν στις 31 Ιουλίου 1944. Εκείνη τη μέρα είχε τελειώσει τις απολυτήριες εξετάσεις του Γυμνασίου. Επί τέσσερα μερόνυχτα τη βασάνιζαν να μαρτυρήσει τους συνεργάτες της. Αλλά ούτε τα βασανιστήρια ούτε οι δελεαστικές προτάσεις που τις έκαναν απέδωσαν. Στις 5 του Σεπτεμβρίου του 1944 μαζί με άλλους πατριώτες οδηγήθηκε στο Σκοπευτήριο της Καισαριανής όπου εκτελέστηκε.

Αξιοθαύμαστο είναι το θάρρος και η αποφασιστικότητα της εξίσου νεαρής Ηλέκτρας Αποστόλου, μιας από τις πιο φωτεινές μορφές του κινήματος της Εθνικής Αντίστασης. Το πτώμα της βρέθηκε πεταμένο και φρικτά παραμορφωμένο στους αθηναϊκούς δρόμους στις 26 Ιουλίου 1944. Αφού τη συνέλαβαν οι Γερμανοί, τη βασάνισαν φρικτά μέρες ολόκληρες. Αδυνατώντας να κλονίσουν την αδάμαστη θέλησή της τη μαστίγωσαν με συρματένιο βούρδουλα, έκαψαν το κορμί της με πυρωμένα σίδερα, την εξανάγκασαν να περπατήσει πάνω σε αναμμένα κάρβουνα και τέλος την κρέμασαν από τις μασχάλες προκαλώντας της αργό και βασανιστικό θάνατο. Η Ηλέκτρα αντιμετώπισε αλύγιστη τα

μαρτύρια, χωρίς να βγάλει λέξη από το στόμα της. Στις ερωτήσεις των δήμιων, που προσπαθούσαν να της εκμαιεύσουν τα μυστικά του Αγώνα, απαντούσε περήφανα και λακωνικά.

Λοιπές Πληροφορίες .

Οι γυναίκες στην Αντίσταση

Στην αντιφασιστική πάλη ενάντια στην ξενική κατοχή ξεπηδά ένας νέος παράγοντας, πρώτη φορά τόσο σημαντικός και τόσο μαζικός, στην ιστορία των ελληνικών αγώνων. Είναι η γυναικεία συμβολή. Επί τέσσερα χρόνια η Ελληνίδα έδωσε στον αγώνα αυτόν τα πάντα. Θυσίασε επάγγελμα, υπάρχοντα, την υγεία της, τα παιδιά της και τη ζωή της. Κορίτσια του θρανίου μέσα στα ιδανικά της Ε.Π.Ο.Ν. κι αγρότισσες γιαγιάδες κάτω από τα συνθήματα του Ε.Α.Μ.-Ε.Λ.Α.Σ. κατάφεραν απίστευτα πράγματα. [...] Τη βρίσκουμε ζωσμένη τ' άρματα και να πολεμά στα βουνά. Τη βρίσκουμε ελασίτισσα φρουρό διαφεντεύοντας της Ελλάδας τις πόρτες. [...] Κύματα κοριτσιών στη διαδήλωση να καλύπτουν τα τανκς. Τα εκτελεστικά αποσπάσματα να γαζώνουν το στήθος της κι αυτή να στέκει αγέρωχη φωνάζοντας: Ζήτω η λευτεριά! Τη βρίσκομε να υφαίνει, να πλένει, να μοχτεί μέρα-νύχτα για τους αντάρτες μας. Να κουβαλά ζαλίγκα τ' αντάρτικα πολεμοφόδια στ' απάτητα ρουμάνια, όπου δεν επλησίαζε μήτε πουλί πετάμενο. [...] Να θάβει τα πρώτα παιδιά της και να ετοιμάζει γρήγορα να ρίξει και τα υπόλοιπα στου χάρου τον αγώνα. [...] Οι γυναίκες που σκίζανε το μοναδικό τους πουκάμισο και το' καναν σημαία. [...] Οι γυναίκες που φούσκωναν τ' ανύπαρκτα από τη στέρηση στήθια τους με τον παράνομό μας τύπο και μας τον κουβαλούσανε [...] Οι γυναίκες που κρύβανε, που θρέψανε, που πλέναν τις πληγές στα ξένα παλικάρια μας όταν τα δικά τους παιδιά δεν υπήρχανε πια. Κι οι γυναικείοι σύνδεσμοι που σκαμπανέβαζαν βουνά να συναντήσουν τους πολεμιστές μας. [...] Κι εκείνες οι αξέχαστες κινητοποιήσεις των γιαγιάδων, όταν "συντεταγμένες" ζητούσαν από τους δολοφόνους ψωμί για τα εγγόνια τους. [...] Αυτών όλων τη θυσία δε θα τη λησμονήσει η Γη...

(Μέλπω Αξιώτη, *΄παντα. Γ' τόμος*. Χρονικά, Αθήνα, Κέδρος, 1980, σ. 195-198)

Οι γυναίκες στον αγώνα

"Δεν ντρέπεστε να βγαίνετε κι εσείς οι γυναίκες στα πεζοδρόμια αντί να κάθεστε στο σπίτι σας να κοιτάξετε τα παιδιά σας", είπε κάποιος ασυνείδητος "Έλληνας" σε μια νέα. Κι αυτή τον κοίταξε με περιφρόνηση και του απάντησε:

"Οι Ελληνίδες δεν μπορούν να είναι σκλάβες και μάνες σκλάβων. Σήμερα ο προορισμός μας είναι ο αγώνας για τη ζωή και τη λευτεριά όλων των παιδιών της Ελλάδας".

Με το στόμα της νέας αυτής απαντούν όλες οι Ελληνίδες.

("Ηρωίδες του '43", *Γυναικεία δράση*, 25-3-43, αναφορά .

ΠΗΓΕΣ :

<http://users.sch.gr/maritheodo/history-pi/section3/piges/8.htm>

<http://ellas2.wordpress.com>

www.florinacity.gr/η_συμβολή_των_γυναικών_στον_πόλεμο_του_1940

ΒΙΝΤΕΟ:

www.youtube.com/watch?v=0HCY-Frevfy

www.youtube.com/watch?v=9cXLmrGImRw.

